

Зауваження та пропозиції Національної асоціації адвокатів України до проекту Закону України № 8329 від 02.01.2023 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція)»

Зміст положення акту законодавства	Зміст відповідного положення проекту акту із доповненнями	Коментарі до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція)» (далі - Конвенція)
Кодекс України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122 із наступними змінами):		
Відсутня	Стаття 173-5 . Неповідомлення про підозру у вчиненні або вчинення домашнього насильства стосовно дитини Неповідомлення про підозру у вчиненні, якщо є обґрунтовані підстави вважати, що такий акт може бути вчинено, або про вчинення домашнього насильства стосовно дитини посадовою особою суб'єкта, що здійснює заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України або до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, – тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку.	Статтею 27 Конвенції закріплено вживання Сторонами необхідних заходів для заохочення будь-якої особи - свідка вчинення актів насильства, які підпадають під сферу застосування цієї Конвенції, або особи, <i>яка має обґрунтовані підстави вважати, що такий акт може бути вчинено</i> або що очікуються подальші акти насильства, повідомляти про це компетентним організаціям або органам. <i>У зв'язку з чим, не лише факт вчинення, але й обґрунтовані підстави вважати, що такий акт може бути вчинено, вимагає інформування відповідних органів для усунення можливих наслідків.</i> <i>Формулювання назви ст. 173-5 КУпАП «Неповідомлення про підозру у вчиненні або вчинення домашнього насильства стосовно дитини» заскладне для сприйняття, так як є певні конотації до повідомлення про підозру у кримінальному провадженні, що в свою чергу може викликати неправильне застосування норми або ускладнити її застосування.</i> <i>Вбачається доцільним використовувати таке формулювання, як в Стамбульській конвенції – «неповідомлення про наявні (або існуючі) обґрунтовані підстави можливого вчинення акту домашнього насильства стосовно дитини»</i>

		<i>Пропонується наступна назва та редакція статті 173-5 КУпАП:</i> Стаття 173-5. Неповідомлення про наявні (або існуючі) обґрунтовані підстави можливого вчинення акту домашнього стосовно дитини або про вчинення домашнього насильства стосовно дитини Неповідомлення про наявні (або існуючі) обґрунтовані підстави можливого вчинення акту домашнього стосовно дитини або про вчинення домашнього насильства стосовно дитини посадовою особою суб'єкта, що здійснює заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України або до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, – тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку. <i>Крім того, слід відзначити, що в Стамбульській конвенції використовується словосполучення «стосовно дитини» (так вказано в офіційному перекладі). В національному законодавстві частіше використовується словосполучення «щодо дитини». Дотримуючись упорядкованого підходу до цілісного сприйняття термінології вітчизняного законодавства, використання синонімічних прийменників «стосовно» та «щодо» за змістом пропонованої редакції статті доречно визначити з урахуванням висновків лінгвістичної експертизи.</i> Адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами.

		<i>Відповідно, межі адміністративного стягнення мають бути релевантними до характеру вчиненого правопорушення. Законопроектом передбачено покарання у вигляді штрафу від двадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку. З врахуванням того, що мінімальний прожитковий мінімум для працездатних осіб станом на січень 2023 року складає 2684 грн., то максимальний штраф складає менше, ніж 1/5 частина прожиткового мінімуму. За таких обставин накладення грошового стягнення у виді штрафу носиме формальний характер і не буде досягати мети виховного характеру. Саме тому рекомендовано збільшити штраф хоча б до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб.</i>
Стаття 173-2 . Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, або	Стаття 173-2 . Вчинення домашнього насильства, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування Вчинення домашнього насильства, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), які відбуваються в сім'ї чи в межах місця проживання або між колишніми чи теперішніми подружжями або партнерами, незалежно від того, чи проживає правопорушник у тому самому місці, що й жертва, чи ні або проживав правопорушник у	Згідно з Конвенцією домашнє насильство означає всі акти фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, які відбуваються в лоні сім'ї чи в межах місця проживання або між колишніми чи теперішніми подружжями або партнерами, незалежно від того, чи проживає правопорушник у тому самому місці, що й жертва, чи ні або незалежно від того, чи проживав правопорушник у тому самому місці, що й жертва, чи ні Конкретизація кола осіб домашнього насильства в даному випадку надає більше розуміння суб'єктного складу зазначеної норми. Наприклад, колишні партнери не можуть вважатись членами сім'ї, але можуть бути суб'єктами/об'єктами домашнього насильства, і як наслідок, притягнуті до відповідальності за цією статтею. <i>Не підтримуємо виключення з редакції статті – кваліфікуючої складової «насильства за ознакою статі», це суперечитиме нормам Стамбульської конвенції.</i> <i>Аргументом на підтримку збереження вказаного елемента слугує становлення практики</i>

неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі винесення такого припису, - тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або адміністративний арешт на строк до десяти діб. Відсутня Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, - тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.	тому самому місці, що й жертва, чи ні, внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання тер мінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин, або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до десяти діб. Неповідомлення особою стосовно якої винесено терміновий заборонний припис, згідно з яким вона повинна залишити місце спільного проживання (перебування) з постраждалою особою, уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування, - тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинення особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке саме порушення, - тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.	складення протоколів про вчинення адміністративних правопорушень за ст. 173-2 КУпАП у випадку насильства за ознакою статі, зокрема, у випадку коли є певні домагання на робочому місці або в метро. Постає питання щодо того, який спосіб захисту буде у постраждалих у випадку, якщо виключити зі складу статті кваліфікуючу складову «насильства за ознакою статі»? Процедура притягнення до адміністративної відповідальності – це квазі-кримінальна процедура, де має бути дотримано ряд гарантій для особи відносно якої складено протокол про адміністративне правопорушення. Ймовірними є ризики, що такі справи будуть закриватися судами у зв'язку з відсутністю процедурної справедливості. Отже, для захист потерпілих від насильства за статтею рекомендовано залишити кваліфікуючу ознаку без змін.
Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 52, ст.561		

	Стаття 21⁻². Запобігання насильству за ознакою статі .... Громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, яким стало відомо про вчинення насильства за ознакою статі або якщо такі особи мають обґрунтовані підстави вважати, що такий акт може бути вчинено, зобов'язані невідкладно повідомити про це до місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, уповноважених підрозділів органів Національної поліції України або до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей. Особам, зазначеним в пункті вище, повинно бути гарантовано забезпечення вимог їх конфіденційності та захисту персональних даних.	<i>Відповідно до Конвенції ст. 27 передбачено не лише інформувати про факт насильства, але й про його можливість. У зв'язку з чим пропонується доповнити ст. 21⁻² нормою наступного змісту:</i> Повідомлення Сторони вживають необхідних заходів для заохочення будь-якої особи - свідка вчинення актів насильства, які підпадають під сферу застосування цієї Конвенції, або особи, яка має обґрунтовані підстави вважати, що такий акт може бути вчинено або що очікуються подальші акти насильства, повідомляти про це компетентним організаціям або органам.